

Võ Thị Xuân Hà

Tiểu sử Võ Thị Xuân Hà Sinh ngày 20.4.1959 tại Hà Nội Quê gốc Vỹ Dạ - Huế
Hiện sống và làm việc tại Hà Nội Tốt nghiệp Cao Đẳng Sư Phạm (khoa Toán - Lý) Tốt nghiệp thủ
khoa khóa 4 trường viết văn Nguyễn Du Hội viên - Hội Nhà văn Việt Nam - Hội Nhà văn Hà Nội -
Hội nhà báo Việt Nam - Hội Điện ảnh Việt Nam Tác phẩm đã xuất bản : - Vĩnh biệt giấc mơ
ngọt ngào (1992) - Bầy hươu nhảy múa (1994) - Cổ tích cho tuổi học trò (1994) - Chiếc hộp gia
bảo (1997) - Ké đổi đầu (1998) - Chuyện ở rừng sồi (1998) - Giá nhang đèn và những truyện
khác (1999) nguồn: bìa sau cuốn Truyện ngắn Võ Thị Xuân Hà (nhà xuất bản Phụ nữ)

Phòng văn, các bài viết về nhân vật Võ Thị Xuân Hà: 'Viết để đỡ đau đớn hơn khi nhìn
thực tế'

Đôi mắt to với cái nhìn vừa cay nghiệt vừa dịu dàng, vừa trần trụi vừa mơ mộng, Võ
Thị Xuân Hà biến ảo và khó nắm bắt như màu sắc một hạt cườm dưới ánh mặt trời. Những trang
viết của chị cũng lóng lánh y hệt một thứ nhà gương mà người ta có thể nhận diện đủ loại gương
mặt của mình, để rồi lúc thì bật cười, lúc lại sợ hãi. Thế giới nhân vật của chị chủ yếu là những
người đàn bà. Đó là một cô Diễm biệt danh cáo Ecmolin, thường gọi bố chồng là đồ tể, thích nghiên
ngẫm khoái cảm xác thịt và thường mơ những giấc mơ quái gở. Thế giới của Diễm là sự pha trộn
giữa cõi sống và cõi chết, giữa cõi âm và cõi dương và có vẻ gì đó không bình thường. Nhưng hình
như cũng nhờ thế mà người ta có thể hiểu nhau hơn (Đàn sẻ ri bay ngang rừng). Đó là một cô gái
theo đuổi nghề viết văn với tâm trạng nửa bụi bặm, nửa thánh thiện, nửa muốn phá phách, nửa
muốn xây dựng, nửa muốn sống theo bản năng, nửa lại bị khuôn vào những phép tắc, những quy
ước xã giao, những định kiến xã hội (Người đàn bà và những con rỗi). Và nữa, một người đàn bà tên
Linh. Nàng không bao giờ thoả mãn với tình yêu và luôn muốn tìm cảm giác mới. Nàng đã tự đánh
giá mình quá cao và rồi chợt tỉnh ra khi nhìn thấy những nốt mụn đỏ dưới chân mình (Mùa biển)...
Những người đàn bà của Võ Thị Xuân Hà dù ngoan ngoãn hay vụng trộm, phá phách cũng đều có
một đặc điểm giống nhau: mặc kệ cuộc sống nghèo khó hay sung túc, họ luôn bị trộn lẫn giữa thực
tại và mộng tưởng. Họ xáo trộn giữa cái tốt và cái xấu, đầy lòng vị tha nhưng cũng ích kỷ, rất tự tin
nhưng cũng dễ bị cảm dỗ. Bởi họ bị ám ảnh bởi một quá khứ mờ lung, một tương lai đầy bất trắc.

Chị kể, có một nhà phê bình bảo rằng những nhà văn nữ như chị chỉ giỏi sáng tác các truyện "vật
vĩnh" đời thường như ngoại tình, ghen tuông hoặc than thân trách phận, tóm lại là rất không "có
tâm" và khó đi xa được. Thế là chị đò mặt phản kháng. "Thú thực, tôi không hề có ý định chia thế
giới làm 2 phần và xác định phải viết để tranh đấu cho một nửa thế giới đàn bà như mình. Ngòi bút
của tôi viết về những con người, và vì con người. Nhưng bởi tôi là đàn bà nên việc thể hiện cảm xúc
nội tại sẽ thiên về giọng nữ hơn. Còn nếu như tác phẩm của tôi góp phần đấu tranh cho một hay
hàng vạn chị em thì đơn giản chỉ vì tôi là nhà văn. Nhà văn là người đấu tranh cho quyền con người,
là lương tâm nhân loại..." - chị vẫn thường say sưa nói về nghề và hăng hái với những phát ngôn
như vậy. Bởi trong chị, khát khao "phải nói một cái gì đó" với chính mình, với thế giới xung quanh
đã trở thành nhu cầu nội tại, thành mục đích sống. Và bởi vậy, cũng không có gì lạ khi Võ Thị
Xuân Hà bộc lộ rằng từ bé chị đã nuôi ý định trở thành nhà văn chỉ để "phát ngôn một cái gì đó".

Và chị đã nuôi văn chương bằng tất cả phương cách mà một người đàn bà bình thường có thể làm
được. Chị miệt mài viết báo, viết hàng chục tờ báo đủ loại với gần một tá bút danh. Rồi mở quán cà
phê. Hệt như nuôi con mọn, vất vả, cực nhọc, nhưng không sao bỏ được. Một gia đình có cha mẹ
trốn theo cách mạng, nhưng 3 người chú và 3 người cậu lại phải cầm súng cho chính quyền Sài Gòn,
trong đó một người bị đạn lạc của lính cộng hoà bắn chết hồi Tết Mậu Thân ở Huế. Giải phóng đất
nước, một nửa ở lại VN xây dựng cuộc sống, một nửa lang thang phiêu bạt nơi quê người và vì vĩnh
viễn mang trong lòng sự hoài nghi, mặc cảm. Thịnh thoảng, họ gặp nhau nơi quê nhà, bàn chuyện
đời, chuyện Phật. Nhưng chẳng ai dám nhắc tới quá khứ đau lòng, vì biết đâu đã có lần anh và em
hướng họng súng vào nhau mà không biết... Đây là hình ảnh của gia đình Võ Thị Xuân Hà, của ba
mẹ chị. Bởi vậy, ngoài những thiên truyện về cuộc sống thường nhật, phần lớn trang viết của Võ Thị
Xuân Hà đều ám ảnh nỗi đau chiến tranh. "Nếu bảo rằng tôi không bị ảnh hưởng hoặc không đau
đớn vì cuộc chiến tranh mình không trực tiếp tham gia, thì đó chỉ là một cách cố che giấu đi những
mất mát của mình mà thôi", chị nói. Vậy mà nhiều lúc Võ Thị Xuân Hà đã tưởng mình cạn vốn rồi,